Vasi İzni Olmadan Nüfus Davası

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 2. Hukuk Dairesi	22.12.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/8281	2025/11688	TMK 39, TMK 429, TMK 462, HMK 114, HMK 115, 5490 s.K. 35-36

ÖZET

Kısıtlı olduğu belirtilen davacı adına iki nüfus kaydının aynı kişiye ait olduğunun tespiti istendi. Yargıtay, vesayet kararı ve vasi ya da yasal danışman sıfatı araştırılmadan, mirasçılar davaya katılmadan verilen ret kararını bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/vasi-izni-yasal-danisman-nufus-kaydi-ayni-kisi-tespiti-2025-11688/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

2. Hukuk Dairesi 2025/8281 E. , 2025/11688 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2025/1458 E., 2025/1332 K.

DAVA TÜRÜ : Nüfus (Diğer Kayıtların Düzeltilmesi İstemli)

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 29. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2024/233 E., 2025/68 K.

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince verilen, yukarıda tarihi ve numarası gösterilen hüküm davacı vasisi vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

1.Somut olayda; davacı vasisi vekili tarafından, kısıtlı ...'in babası olan ... ve ... oğlu ... doğumlu, ... T.C kimlik numaralı ...'in Tekirdağ ili ... ilçesi ... mahallesi, Cilt No:..., Hane No:...'de nüfusa kayıtlı

iken Türk vatandaşlığını kaybederek Bulgaristan'a gittiğini, daha sonra yurda döndüğünü ve bu defa İstanbul ili ... ilçesi ... mahallesi, Cilt No:..., Hane No:..., ... ve ... oğlu, ... doğumlu, ... T.C kimlik numaralı ... olarak nüfusa tescil edildiğini, ... ve ...'nun aynı kişi olduğunu, Türk vatandaşlığını kaybedip tekrar Türkiye'ye göç edince farklı nüfus kayıtlarına tescil edildiğini, diğer aile bireylerinin de farklı zamanlarda göç etmeleri sebebiyle aile fertlerinin farklı nüfus kayıtlarına tescil edildiklerini, nüfus kayıtlarında ... ve ...'in farklı kişiler olarak gözükmesi nedeniyle, ... ile ...'nun aynı kişi olduklarının tespitine karar verilmesini talep etmiş, dava sadece Nüfus İdaresine yöneltilmiş ve İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiş, davacı vasisi vekilinin istinaf etmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

2.Uyuşmazlığın çözümü bakımından ilgili yasal düzenleme ve kavramların açıklanmasında yarar görülmektedir. Bilindiği üzere 4721 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesi uyarınca mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz. 5490 sayılı Kanun'un 46 ncı maddesindeki "yaş, ad, soyadı ve diğer kayıt düzeltme davaları..." ibaresi nazara alındığında, herhangi bir sınırlama olmaksızın nüfus kütüğünde mevcut her kaydın düzeltilmesinin istenebileceği kuşkusuzdur. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 35 inci maddesi ile de "Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir" hükmü düzenleme altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 36 ncı maddesine göre de; nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kamu düzeni ile ilgili bulunan davalarda hakim, istemle bağlı kalmayarak kendiliğinden yapacağı araştırma ile elde edeceği sonuçlara göre karar vermek zorundadır. Zira nüfus kayıtlarındaki düzeltme istemine ilişkin davalarda mahkemelerin hiç bir kuşku ve duraksamaya neden olmaksızın doğru sicili oluşturmak zorunluluğu bulunmaktadır. Bu nedenle hâkim, bu tür davalarda doğru sonucun elde edilmesi için tüm maddi olguları resen araştırmalı, bilimsel çalışmaların ulaştığı bütün olanaklardan yararlanmalıdır.

3.Dava ehliyeti kişinin kendisinin veya yetkili kılacağı bir temsilci aracılığı ile bir davayı takip etme ve usul işlemlerini yapılabilme ehliyetidir. (HMK md.71) Dava ehliyeti olmayanlar taraf bulundukları davalarda kanuni temsilcileri tarafından temsil edilirler. (HMK md.52) Dava ehliyeti dava şartıdır. (HMK md.114) Bu husus davanın her aşamasında Mahkeme tarafından re'sen dikkate alınması gerekir. (HMK md.115) Somut olayda, öncelikle dava dilekçesinde davacı ...'in kısıtlı olduğu, kızı ...'un kendisine vasi olarak atandığının belirtildiği görülmekte ise de dosya kapsamında vesayete ilişkin kararın bulunmadığı, davacı ...'nin nüfus kaydında da kısıtlılığa ilişkin bir belirtmenin yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda davacı ... hakkında vesayet makamından alınmış bir kısıtlılık kararı bulunup bulunmadığının, kızı ...'ın kendisine vasi olarak mı yoksa yasal danışman olarak mı tayin edildiğinin vesayet makamından sorularak ve bu yöndeki dosyanın işbu dosyaya kazandırılarak değerlendirme yapılması; akabinde davacı ...'nin kısıtlanarak vesayet altına alındığı ve kendisine vasi atandığının anlaşılması halinde 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 462/8 inci maddesi gereğince acele hallerde vasinin geçici önlemler alma yetkisi saklı kalmak üzere dava açmak için vesayet makamından izin alması zorunlu olduğu dikkate alınarak bu yöndeki eksikliğin

tamamlanması, aksi halde davacı ...'ye yasal danışman tayin edilmiş olması halinde kendisine yasal danışman atanan kimsenin yasal danışmanın izni ve onayı ile dava açabileceği, yasal danışmanın kızı ... olması halinde işbu davanın bu şekilde açıldığı gözönünde bulundurularak karar verilmesi gerekirken bu yöndeki eksiklik giderilmeden hüküm kurulması doğru görülmemiş ve bozmayı gerektirmiştir.

4.Ayrıca taraf teşkili dava şartlı olup davanın her aşamasında Mahkemece re'sen dikkate alınması gerekir. Somut olayda ... ile ...'nun aynı kişi olduğunun tespitine karar verilmesi talep edildiğine göre verilecek karardan gerek ... mirasçılarının gerekse ...'nun mirasçılarının hukuki durumlarının etkileneceği dikkate alındığında bu kişilerin nüfus kayıtlarında görülen tüm mirasçılarının belirlenerek davalı sıfatı ile davaya katılmalarının sağlanması gerekirken, Mahkemece re'sen gözetilmesi gereken bu durum nazara alınmadan ve taraf teşkili de sağlanmadan, Anayasa'nın 36. maddesi ile düzenlenen iddia ve savunma hakkının kullanılmasına olanak tanınmadan eksik hasımla davanın esası hakkında karar verilmesi doğru görülmemiştir. Mahkemece taraf teşkili sağlanıp, taraflarca ileri sürülen delillerinin toplanarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamış ve bozmayı gerektirmiştir .

KARAR

Açıklanan sebeple;

1.Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2.İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA, bozma sebebine göre sair temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde temyiz edene iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

22.12.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.